

Թմենէն պարզ խօսակցութեանց մէջ, որ պէս զի ճշդիւ և առանց կակազելու կարենայ բացատրել. այդ՝ թանկագին վարժութիւն մ'է, որ չէ կարելի շատ անգամ յանձնարարել ամեն անոնց՝ որք կուզում առած են իրենց գաղափարներն յայտնել հրապարակաւ, նա որ կը վարժուի ամեն օրուան խօսակցութեանց մէջ խօսիլ, առանց շատ գիտնալու ինչ ըսելիքը, շատ նեղութիւն կը դգայ խելացի կերպով խօսելու աւելի նշանաւոր աւիթներու մէջ:

(Շարունակել)

Հրէից Ռաբունայեան տեղապահը շրնորհաւորութեան համար Ազգ. Պատրիարքարան երթալով երէկ առաւօտ, ի բացակայութեան Ս. Պատրիարք Հօգ Գեր. փոխանօրդէն ընդունուեցաւ:

Ուսումնական խորհուրդը իւր առաջին նիստն ընելով երէկ դիւան կազմեց և անմիջապէս գործի ձեռնարկեց:

Նախ Ս. Էջմիածինէն Պատրիարքարան հասած ընդարձակ գրութիւն մը որ Ա. Վաղեան էֆ. ի տարած 28 պատանեաց խնդրոյն կը վերաբերէր և օրուն մէջ կը պարունակէին Ա. Վաղեանի առ Ս. կաթողիկոսն մատուցած աղերսագիրը և Ս. կաթողիկոսին պատասխանը, ճեմարանի վերաբերեալ հրահանգներ որոց դէմ վարչաւած Ա. Վաղեան էֆ. նկատողութեան առնելով հարկ դգաց նախ Գեր. փոխանորդէն բացատրութիւն խնդրել, փոխանորդը բացատրեց թէ ինքը երբէք յանձնարարական մը տուած չէ Ա. Վաղեան էֆ. ֆէնտի լէէ և այս վերջինը խնդրած թէ ծնողներէն անոնք որք Պատրիարքարան դիմած են տեղեկութիւն խնդրելու համար, անոնց պատասխանած է թէ Պատրիարքարանը Ա. Վաղեան էֆ. ֆէնտի լէէ նարկէն բնաւ տեղեկութիւն չունի և այլն և այլն:

Ուսումնական խորհուրդը այս բացատրութիւնները առնելէ վերջը հարկ դատեց Ա. Վաղեան էֆ. ֆէնտի լէէ անձամբ իւր ատենը հրաւիրել և ի պաշտօնէ տեղեկութիւն պահանջել այս նշանաւոր գործին վրայ:

ՆԵՐՔԻՆ

Առջի օր գրած էինք թէ մայրաքաղաքիս աւատրիական դեսպան Պ. տը Գալիս Վեհ. Սուլթանին ներկայացաւ: Սուլթանը Աւստրո-Հունգարական դեսպանը մեծ պատուով ընդունելով, երկու տէրութեանց մէջ հաստատեալ համաձայնութեան վրայ խօսեցաւ և յոյս յայտնեց թէ այս բարեկամութիւնը տեւական պիտի ըլլայ: Սուլթանը միանգամայն երախտագիտութիւն յայտնեց Ֆրանսուս-Յոլանտի կայսեր որ Պոլսոյ դեսպանական պաշտօնը իրեն (Պ. տը Գալիսի) նման արժանաւոր անձ մը յանձնած է:

Խօսակցութեան միջոցին Կիւմիւշ-Սուհրաբէ պատահելով, դեսպանը Ձէյինեի կամօին մայրաքաղաքիս հասարակութեան մատուցած ծառայութիւնը գրուածեց: Սուլթանը դեսպանին խօսքը հաստատեց

և խոստացաւ յարմար առթով կամաւ վարձատրել:

— Տիկին Նէլիօֆ իւր որդւոյն առողջութեան լուրը լսելով, Մոսկուա ընելիք ճամբորդութիւնը ետ ձգեց է: Դեսպան Նուհույն քոյրը՝ Հիլքօֆ իշխանուհին երկուշաբթի օր Մոսկուա մեկնեցաւ:

— Ռուսիոյ պատերազմական տուգանաց խնդրոյն համար Օսմանեան և Ռուսական պաշտօններու մէջ հաստատեալ կարգադրութիւնը դեկ. 22 ին ստորագրուեցաւ: Ռուսական պատուիրակ Պ. Գուլթա կնքեալ պայմանագիրը վերջին թղթատարով Ս. Փէթրսպուրկ ղրկեց: Մահմանեալ եկամուտներուն ե'րբ գանձուիլը դեռ որոշուած չէ: Եւ սակայն յուսովի է որ այս խնդրին ալ ի մօտոյ պիտի կարգադրուի:

— Աւստրո-Հունգարիոյ դեսպանատան խորհրդական Պ. Լէպէնօ երեք ամսուան համար Վիեննա կը մեկնի այսօր:

— Արևելեան-Ռումէլիի ժառանգարման հրամանատար Սթրէքեր (Ռէչիտ փաշա) քանի մ'աւելի համար մայրաքաղաքս եկու չորեքշաբթի իրիկուն:

— Արտաքին գործոց նախարարին կողմէն դեկտ. 16 և 30 թուականաւ ուղղեալ ծանուցագրերուն դեսպաններէն և ոչ մին տակաւին չէ պատասխանած:

— Չարէվիչ անուն ռուսական շոգենաւով յիսունի չափ ռուս նաւատորմէ կան մայրաքաղաքս, որոնք իրենց ծառայութիւնն աւարտելով Ձմիւռնիոյ առջեւ խարոխող Այի ռուսական շոգենաւին մէջ, Օտէսա պիտի մեկնին իրենց հայրենիքը վերադառնալու համար:

— Աղէքսանդրիոյ Օմօնիա անուն յուսնական լրագիրը կը գրէ թէ՝ տեղւոյն յոյն բժիշկ տղթթէօր Աննինօ Արապիի հետ ընկերացեց է մինչև քրոնօտեղին, Սէյլան կղզին երթալու համար:

— Ֆիլիփոսփոլիս լրագիրը կը գրէ թէ Արևելեան-Ռումէլիի կուսակալը գաւառային ժողովը արտասովոր նիստի պիտի հրաւիրէ: Երեսփոխանը իրենց քաղաքները ցրուած են արդէն:

— Աղբիւսուպօլսոյ լրագիրը կը հաստատէ թէ 1882 տարւոյ մէջ 53 դպրոց հիմնուած կամ ընդարձակուած են յիշեալ գաւառին մէջ:

— Արապի Սէյլան կղզին մեկնելէ առաջ Տէյլի-Նիւսի թղթակցին հետ տեսակցելով հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրեր է.

«Թէլէլ-Բէպիր իմ պատերազմական ասպարիզիս վերջն եղաւ: Եւ սակայն բնաւ ցաւած չեմ, վասն զի կը հաւատամ թէ այն իրաւանց դատը որուն համար կուսեցայ ես, չպիտի մեռնի: Անդղիացիք եգիպտական ազատութեան դատը պաշտպանելու բարոյսովէս պարտաւոր են: Նոքա պիտի տեսնեն որ իմ հայրենիքս երախտագէտ պիտի ըլլայ իրենց վասն զի ամեն եգիպտացի ինծի նըման կը խորհի:»

— Վագրթի խմբագրութիւնը շնորհակալութեան ուղերձ մը ղրկեց է առ Վեհ. Սուլթանին Օսմանիէի երրորդ պատուանշան ընդունելուն համար:

— Մայրաքաղաքիս գաղղիացի գաղթականութիւնը Պ. Կամպէթթայի մահուան առթիւ ցաւակցութեան հետագիր մը գարկաւ Գաղղիոյ երեսփոխանական ժողովոյ նախագահին:

Պ. Կամպէթթայի յուղարկաւորութիւնը վաղը պիտի կատարուի Փարիզի մէջ: Հանգուցելոյն մարմինը Նիս փոխադրուելով, մօրը քով պիտի թաղուի:

— Գաղղիական դեսպան Նօայլ մարգիզին տիկնոջ Շէֆաքաթ պատուանշանն արուած ըլլալու լուրը օրուա ելաւ:

— Մէրսինէն Ատանա երկաթուղի մը շինելու արտօնութիւն արուեր է Թէօտօրիտի և Նահիտ պէյ անուն անձերու:

— Պաղտատի վաճառականներէն Մի. նահիմ Սալի էֆ. արտօնութիւն արըուեր է Տէհիլէ գետին մէջ շոգենաւ բանեցնելու:

— Վերջերս Ռուսիայէն Տաճկաստան գաղթող Ձէրքէզներէն 176 հօգի երէկ գաղղիական շոգենաւով Սիւրիա ղրկուեցան:

— Վասաֆ էֆ. Վճաւիլի առնին նախագահ անուանեցաւ:

ՀՈՎԻՏ ՆՆՆՈՍԻ

Արիւրկէի հասարակածին կողմը Վիթթորիա Նիանդա անուն մեծ ծովակէն կելլէ Նեղոս գետը, 3,300 մղոն հեռու Միջերկրական ծովէն ուր կը թափի: Ուստի աշխարհի երկայնագոյն գետն է հարաւային Ամերիկայի Ամազոն գետէն ետքը, որ է 4,000 մղոն երկայն: Նեղոս, Վիթթորիա Նիանդա կը թափուի ուրիշ մեծ ծովակ մը Ալպերդ Նիանդա անուն: Երկու անգղիացիք իբր քառ տարի առաջ գտան այս ծովակները, որ կոչուեցան այսպէս ի պատիւ Վիթթորիա թագուհւոյն և նորա ժամանոյն Ալպերդ իշխանի: Նեղոս Ալպերդ Նիանդայէ ելլելով կը հօսի Սուսանի ընդարձակ դաշտերուն մէջէն, ճամբան իրեն մէջ ընդունելով ուրիշ երկու գետերու ջուրերը: Իւր ականէն մինչև խորհուրդ գետը կը կոչուի Սպիտակ Նեղոս, վասն զի մինչև հոն ջուրը յստակ է: Բայց մօտ ի խորհուրդ կը խաւանուի կապոյտ կոչուած Նեղոսի, որ ժողովարարական արագութեամբ կիշնէ Ապիսինիոյ լեռներէն և կը բերէ առատութեամբ թխագոյն հող, և բոլորովին կը պղտորէ Նեղոսի ջուրը մինչև ծով: Աւելի վար գալով կը խառնուի Նեղոս Աղպարա գետոյն, և անտի կը վազէ օրերով Նուբիոյ երկրէն իբր հինգ մղոն լայնութեամբ ճամբէ մը, զոր գետը բացած է դարերով կրանիք քարերու մէջ: Ի Նուբիո, քանի մը հարիւր մղոն միջոցի մէջ ունի Նեղոս վեց ջրվեժ, որոց պատճառ են գետին մէջ գտնուած խոշոր քարեր, որոց մէջտեղէն կանցնին նաւեր առանց մեծ գոռաւորութեան: Վերջին կամ ստորին ջրվեժէն, որ 800 մղոն հեռու է ծովէն, գետը ճամբայ կը բանայ իրեն կակուղ խճաքարի մէջ (որ շատ նման է Մալթայի քարի) մինչև մօտ ի Գահիլէ: Այս մասին մէջ, այսինքն ստորին ջրվեժէն մինչև մօտ ի Գահիլէ, իբրեւ 600 մղոն տեղ, մանուածօյ է Նեղոսի ճամբան, որ մերթ կընդարձակուի և մերթ կամփոփուի:

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐ

Փետրվար 3 յունվար

Գահիրէէն առնուած հեռագրի մը համեմատ եգիպտական կառավարութիւնը որոշեր է տէրութեանց առաջարկել, որ Եգիպտոսի խառն ատենաներու պայմանաժամը փոխանակ վեցի մէկ տարուան իջնայ: Այս առաջարկութիւնը Վիեննայի և Պէրլինի մէջ գէշ ազդեցութիւն պիտի ընէ, զի կանխաւ այս խնդիրներն էին որ առիթ տուած էին կասկածելու թէ՛ Անգղիա Եգիպտոսը գրաւել կուզէ, և թէ՛ այժմ եգիպտական կառավարութիւնը Անգղիոյ ազդեցութեամբ կը գործէ:

Աղէքսանդրիա 3 յուն.

Բրուսելոյ թագաժառանգ իշխանը Յըրէտէրիք Շարլ այսօր հոգ հառաւ:

Սօֆիա 3 յուն.

Իշխանին ճառին ի պատասխանի Ազգ. ժողովոյ քուէարկած ուղերձը այսօր իշխանին յանձնուեցաւ: Ազգ. ժողովը իշխանին և իւր նախարարութեան վրայ վստահութիւն կը յայտնէ: Գանձուց պաշտօնեայն զանազան տեղեկագրեր ներկայացնելով, վստահութեան քուէ ստացաւ:

Գահիրէ 3 յուն.

Մինչև ցարդ դատաստանի շնորհայացող բոլոր ամբաստանելոց ընդհանուր ներողութիւն շնորհուեցաւ:

Անգղիական զօրաց եգիպտոսէն մեկ.

Այս է տհաճ հովիտն Նեղոսի, այսինքն միջին հաշուով ոչ աւելի լայն քան տասը մղոն, և ուրեք ուրեք միայն իբր կէս մղոն: Նեղոսի հովիտն ունի երկուստեք 800 է մինչև 1,200 ոտք բարձր կողմեր «ուշուրում» օպիտակ քարէ: Զուրերուն նուագութեան ժամանակ Նեղոսի բուն ճամբան չէ աւելի քան կէս մղոն լայն, ուրեք ուրեք՝ աւելի պակաս, իսկ հովտին մէկ կողմէն միւս կողմը մնացել տեղն է պտղաբեր դաշտ, ծածկեալ պարտ հողով կամ սկով մը զոր կը թողու Նեղոս: Այս մթերեալ հողոյ խորութիւնը չէ միօրինակ. միջին հաշուով 35 ոտք է գետոյն բուն եզերքը դէպ ի հովտին կողմերը հողը տակաւ կը նրբանայ: Այս հողը որ ի սկզբանէ բերուած է և կռուողուն Նեղոսէ, կուտայ՝ զարմանալի պտղաբերութիւն Եգիպտոսի, և արդարև Նեղոս գետնէ միայն որ բնակելի կընէ երկիրը: Այսպէս թարգումէ մինչև Գահիրէ Եգիպտոսէ մի միայն Նեղ հովիտ, որոյ լայնութիւնը միջին հաշուով չէ աւելի քան տասը մղոն: Հովտին երկու կողմերուն տակը պտղաբեր դաշտերու մէջ և կամ գետոյն եզերքը շինուած են հին Եգիպտոսի անուանի քաղաքները, որոց զարմանալի մնացորդները կը տեսնուին տակաւին: Հիմա փոխանակ այն անուանի քաղաքաց կան տասն անգ. Արաբացի գեղջկանց գիւղեր կամ աւաններ:

(Յաջորդ. թուով)

Ներսէս մասին եղած զրոյցները անհիմն են:

Լոնտոն և յուն.

Թայմզ լրագիրը այս առաւօտ Տաճկաստանի վրայ յօդուած մը հրատարակելով կըսէ թէ «Եգիպտոսը կը լսեմք որ Բ. Դուռը Ասիոյ մէջ բարենորոգում ընելու մտադիր է»:

Թայմզ օրոյն բարենորոգման վրայ դ. հ. հաւթիւն յայտնելով կը յաւելու թէ ըլլալիք բարենորոգումները այժմեան վիճակի և պիտոյից բոլորովին յարմար են:

ՀԱՅԿԱՍՏՆ ՎԱՃՍՈՒՍՏՈՒՆ

Ա. Ա. ՍՈՒՐԵՆՅԱՆ

Նպարեղէնք և Եւրոպական ոգիից ըմպելիք

Նպարեղինաց եւ եւրոպական ոգիից ըմպելիքաց սոյն վաճառատունն իւր ցարդ հետեւած ուղղութեան միշտ հաւատարիմ, կը հըրուիրէ զպատուարժան աղգայինս զիմել առինքն, իրենց նպարի պիտոյից համար: Մասնաւորապէս Ս. Շնրնդեան մօտենալուն առթիւ վաճառատունս մեծ քանակութեամբ նըպարեղէն մթերած է, որոյ թէ տեսակներէն եւ թէ գներէն դո՛հ պիտի լինին մեծարոյ յաճախորդք:

Վաճառատունս իրեն եղած յանձնարարութիւնը ճշդութեամբ, չափաւորութեամբ եւ փութով կատարելու մասին վկայեալ է արդէն:

Կ. Պօլիս Ալաճա Համամ Գէթէնճիլէր պաշը
Թիւ 14

— 540 —

— Երախտագիտութեամբ, բարեկամ Մօրկան, պատասխանեց նորեկը. միայն կիմացնեմ քեզ կանխաւ թէ ինչ որ ալ ըլլայ անկողինս, կընդունիմ ուրիշով, վասն զի խոնջեալ եմ. բայց ոչ ամեն տեսակ կեղտակուր, վասն զի անօթութենէ կը սեռնիմ:

— Դուն լաւ անկողին մը և աղնիւ սեղան մը պիտի ունենաս:

— Ասոր համար ինչ ընել պէտք է:

— Իմ ետեւէս գալ:

— Պատրաստ եմ:

— Ուրեմն եկուր. գիշեր բարի պարուններ, Դուն պիտի հսկես Մօնպար:

— Այո:

— Ուրեմն ապահովապէս կընանք քնանալ:

Մօրկան մէկ ձեռքը բարեկամին թևը անցուց. միւս ձեռքով ալ ներկայացեալ ջահը բռնեց և քորայրին խորը մտաւ, ուր պիտի հետևինք մենք ևս, եթէ ընթերցողը այս երկար տեսարանէն չը ձանձրացաւ:

Առաջին անգամն էր որ վալէնսօլ որ էքօի կողմերէն էր, Սէյդէրիայի քորայրը կը մտնէր, զոր Յէսուր ընկերք իրենց ապաստանարան ընտրած էին:

Հոս ամեն բան հետաքրքրական էր և անծանօթ իրեն համար: Այս ապաստանարանը Մօրկանի բանակալեղբորնն եղած էր:

Երկու բարեկամները դրան մը քով հասան:

Հողմը այնքան սաստիկ էր, որ ջահը միշտ մարելու վտանգին մէջ էր:

Վալէնսօլ ձեռքին և ուսին վրայ ջուրի կաթիլներ դդաց:

— 537 —

Թեան արկղը բանալէ, և թագաւորական ընդդիմութիւնը, որոց համար միայն Պըրթայի մէջ սիրտերը կը տրոփեն, տակաւ առ տակաւ կը նուաղի և բոլորովին պիտի մարի:

«Ըսելն աւելորդ է թէ երբ թագաւորական ընդդիմութիւնը մարի, իմ սիրտս ալ տրոփելէ պիտի դադրի:

«Մեր պաշտօնը վտանգալից է. կարելի է որ գըլուխնիս տուժենք, բայց լաւ չէ՝ մեզ համար լսել մեր մահաւընէ յետոյ, եթէ անդր քան զգերեզման բան մը կը լսուի. «ամենքն ալ յուսահատած էին, նոքա չը յուսահատեցան»:

«Մեր երկուքէն մէկը պիտի ապրի բայց իւր կարգին մեռնելու համար թող անկա ըո՛ք մեռած տեսնէ:

«Վստահէ՛ ինձ, ինչպէս ես կը վստահիմ ձեզի:

Ժօրժ Գառաւտալ

Յ. Գ. Գիտէք թէ՛ մեր դատին պոչտպանութեան համար ունեցած ստակնիդ կընաք Պրանչ տ'Օրի յանձնել խոստացաւ որ անվտանգ ինձ հասցունէ, իւր խօսքին կը վստահիմ»:

Երիտասարդը ուրախութեամբ լեցուեցաւ երբ Մօրկան այս նամակին վերջին բառերը լսեցաւ:

— Պարոնայք լսեցի՞ք:

— Այո, այո, այո, ըսին միաբերան:

— Պրանչ տ'Օրի յանձնելիք ինչ գումար ունիմք:

— Տասն երեք հազար Սէլանի լիճէն, քան երկու հազար Գարօնիէրէն, տասն և չորս հազար Մէքրիմի:

ԿԱՐՄԻՐ ՄԱՐԿՈՑ ԵՐԿՈՒՄԸ
Մտերին խմբագրական Մեծ. Ինթի-
նետն է ֆեյտի թորգման թեմաթի
լոյս ընծայեալ հետաքրքրական վէպ մ'է.
Կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց քով
ի գին 7½ դահեկան:

ԸՆՏԻՐ ԱՍՍՈՑԻԱՄԲ
ՕՏԱՐԱԶԳԻ ԱԿԱՆԱԻՈՐ ԱՆՁԱՆՑ
Կենսագրական համառօտ տեղեկութեամբ
Հաւարեց
ԵՂԻՇԻ ՎԱՐԳ. ԴՈՒՐԵԱՆ
Տպագրեալ ծախիւք Գրական Մասնա-
խմբի Ինսկիւտարու
Որամեան մաքուր տպագրութեամբ հրա-
տարակեալ տոյն մատենիկը՝ որ կը պարունակէ
օտարազգի ականաւոր անձանց ընտիր ասաց-
եալները կը ծառայէ մանկանց իբրեւ նիւթ
գրութեան եւ իբրեւ գրական մեղմելու նոցա
մատաղ մտաց: Ամեն կարգի ազգայնոց ըն-
թեղցածութեան արժանի գործ մ'է այս:
Կը գտնուի բոլոր հայ գրավաճառաց քով
ի գին 5 դրուշ:

ԱՊԱՅՈՑՑԻ ԶԵՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ
Ի ձե հարցման եւ պատասխանոյ
Տպագրութիւն Արամեան
Կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց քով
ի գին 5 դրուշ:

ԵՍՐԱՐԸ ՀԻՆՑ
Հեղինակ ՔՈՈՎԻՅ ՏԸ ՄՈՆԹԵՓԷՆ
Հրատարակիչ Տ. Գ. Տէր Յակոբեան
Տետրը 20 փոյ: Ընդամենը 80 տետր պիտի
լինի: Բաժանորդ գրեւորք միայն 50 դրուշ պի-
տի վճարեն: Տպագրելը լրագրավաճառաց քով
ալ կը գտնուի:

ՏԻՐ-ԽԱՐԱԳԻՐ
Մ. Յ. ՄԵԼԻՓԵԱՆ
Զօրագրական խան քիւ 14

Փ Ա Ն Ա Ս Է

ԳԵՂ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՒ ԳԵՂ ՍԱՄԱՐԱՑԻՈՑՆ

Կը ծախուի Միսսիսեան եւ Ընկերաց Ամերիկեան վաճառատունը Ի Ղալաթիա Կ. Պօլսոյ:
Փանասէն իւր օգտակարութեամբն, ինչպէս Ամերիկայի եւ Եւրոպայի, նոյնպէս եւ Թուրք
քիոյ ալ եւ ալ կողմերը մեծ ընդունելութիւն գտած է:
Փանասէն գեղացւոյն եւ գաւառացւոյն բժիշկն ու բարեկամն է, եւ մեծ օրհնութիւն
մը համարուած է այն տեղերուն համար, ուր բժիշկ ու դեղ եւ դարման հազիւ կը գտնուին:
Փանասէն բուսեղէններէ բաղադրեալ լինելով բոլորովին անվնաս է: Փանասէն այրածին ցաւը
կ'առնէ ու քիչ ատենի մէջ կը բուժէ: Նոյնպէս եւ մարմնոյն կտրուած ու ճմուռած տեղե-
րուն ցաւն ու բորբոքը շուտով կ'անցնէ:
Ջղային, յօդային եւ ոսկրային սառտիկ ցաւերը բուժելով տաքնապեալը կը հան-
դարեցնէ: Ստամոքսի, փորի եւ աղեաց ցաւերը կը կտրէ ու պաղէ յառաջ եկած դժուարու-
թեանց առաջը կ'առնուի:
Փանասէն ակռայի ստատիկ ցաւերը շուտով կը բուժէ: Մարմնոյն կտրուած կամ վիրա-
ւորեալ կողմերն առատ փանասէ քսելով շուտ կը բժշկուին ու կը գոցուին: Փանասէն կը
բժշկէ նաեւ փորհարութիւն, թանջք, հազ, ջերմ, կոկորդի բորբոք եւ ուռեցք, մէջքի ցաւ
եւ ալ դանազան ակտեր, որոց ակզնապատճառը գրեթէ նոյնն են: Այսպէս կը վկայեն շա-
տեր, որք փորձած են: Ընտանիք իրենց տան մէջ ու պանդուխտը եւ ճանապարհորդը իրենց
մօտ փանասէ պահելով եւ յանկարծական դժուարութեանց ատեն գործածելով մեծ օգուտ
կը քաղեն եւ ծանր հետեւանաց առաջը կ'առնուի: Փանասէն հեղուկ է, որ թէ՛ մարմնոյն
վրայէն քսելով եւ թէ՛ խմելով ալ բժշկութիւն կը գործէ:
Գործածութեան կերպը հետն է: Գլխաւոր վաճառատնողին է, Ղալաթիոյ Յէնի-Ճամիի դրան
Կից Մինասեանին Ամերիկեան վաճառատունը, նաեւ մայրաքաղաքիս դեղագործաց քով ու գա-
ւառներն ալ կը գտնուին:

էօէն, համագումար, քառասուն եւ ինն հազար, ըսաւ
Ատլէր:

— Կիմանա՞ք սիրելի Պրանշ տ'Օրս, ըսաւ Մօրկան,
մեծ բան մը չէ, եւ մեզնէ կէսը վերջին տնգամէն ա-
ւելի աղքատ է, բայց գիտէք առածը, «այնպէս չի
ամենագեղեցիկ աղջիկը միայն իւր ունեցածը կրնայ
տալ»:

— Ջօրագետը գիտէ թէ՛ ինչ վտանգի կենթարկ-
ուիք այս ոտակը ձեռք բերելու համար, եւ ըսաւ թէ
եթէ որչափ քիչ բան ալ զրկեն իրեն, երախտագիտու-
թեամբ պիտի ընդունի:

— Եթէ մանաւանդ աւելի շուտ զրկուի, ըսաւ Ե-
րիտասարդ մը, որ առանց տեսնուելու խումբին մէջ
խառնուած էր, այնչափ ամենուն ուշադրութիւնը Բո-
լտուտի նամակին եւ դայն կարգացողին վրայ կեդրո-
նացած էր, մանաւանդ եթէ ուզենք մէկ երկու խօսք
ըսել, յառաջիկայ շաբաթ Շամպերի արկղին վրայ:

— Ա՛հ, դու ես, Վալանսօլ, ըսաւ Մօրկան:

— Յատուկ անուն գործածել պէտք չէ, եթէ կը
հաճիս, պարօն՝ ինքզինքնիս հրացանի բռնել, գլխա-
տել, չարչարել եւ պատառել տանք, սակայն ընտանեաց
պատիւը ազատենք:

Ատլէր կը կոչուիմ եւ ուրիշ տնուան չեմ պատաս-
խաներ:

— Ներեցէք, անիրաւ եմ. կըօհիւր թէ . . .

— Փարիզէն Շամպերի տարուելիք արկղը շտապ
օր տը Կիւէնշէի շաբէին եւ Պէլլըվիլի մէջ տեղէն պիտի
տնցնի, կառավարութեան յիսուն հազար ֆրանքը Սէն-
Պէրնար լեռան կրօնաւորաց տանելու համար: Ես ալ կը-

սէի թէ այս երկու տեղեաց միջև Սպիտակ-տուն կոչ-
ուած տեղ մը կայ, որ խիստ յարմար կերեւի ինձ դա-
րան լարելու համար:

— Դուք ինչ կրեսք, պարօնայք, հարցուց Մօրկան.
Փուշէ քաղաքացիէն խնդրե՞ք որ մեզի ստիկան տայ:
Մեկնի՞մք, թողո՞ւմք Գաղղիան, կամ թէ Յէնի հաւա-
տարիմ ընկերները մնա՞մք:

Ամենքը մէկէն աղաղակեցին:

— Մնանք:

— Շատ լաւ, ըսաւ Մօրկան. ես զմեզ շատ աղէկ
կը ճանչնամ. Գաղղիա ալ իւր նամակաւ մեր բռնելիք
ճամբան դժած է. հետեւինք ուրեմն անոր գիւցաղնա-
կան խրատուն:

Յայնժամ գիւղացի Պրըթօնին ուղղելով խօսքը.

— Պրանշ-տ'Օր, ըսաւ անոր, քառասուն եւ ինը հա-
զար ֆրանքը քու տրամադրութեանդ ներքեւ է. դնա
երբ սեղեօ. միւս անգամուն համար աւելի մեծ գու-
մար մը խոտացիր մեր կողմէն, եւ ըսէ իմ կողմանէ դո-
րապետին թէ՛ ուր որ երթայ ինքը մինչեւ իսկ գլխա-
տութեան բեմը, պատիւ պիտի համարիմ ինձ իրեն Ե-
տեւէն կամ իրմէ առաջ երթալու: Ի տեսութիւն Պրանշ-
տ'Օր:

Յետոյ տոյն երիտասարդին դառնալով որ իւր ան-
ժանօթ մնալուն կը փափաքէր:

— Իմ սիրելի Ատլէրս, ըսաւ անոր նման այն մար-
դուն որ իւր զուարթութիւնը պահ մը կ'որսնցնէ վեր-
ջը վերստին կ'ոտանայ, ես յանձն կ'առնում զձեզ կե-
րակելու եւ այս գիշեր պառկեցնել, եթէ հաճիք հիւր
ըլլալ ինձի: